

Sygn. akt I Ns 424/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Sanoku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Anna Sowa

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Urszula Burnat

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2019r. w Sanoku na rozprawie

sprawy z wniosku : A. B.

z udziałem: S. B., W. B., B. B.

o : stwierdzenie nabycia spadku po S. P. i L. P.

p o s t a n a w i a :

I. stwierdzić, że spadek po **S. P.**, s. P. i M., zmarłym w dniu 13 maja 1984 roku w Z., ostatnio stale zamieszkałym w Z., na podstawie ustawy nabyli:

żona: **L. P.**, z domu S., c. W. i K. w **1/2 części**;

siostra: **J. B.**, z domu P., c. P. i M. w **1/2 części**;

II. stwierdzić, że spadek po **L. P.**, z domu S., c. W. i K., zmarłej w dniu 28 sierpnia 2008 roku w Z., ostatnio stale zamieszkałej w Z., na podstawie ustawy **w całości** nabyła:

córka: **A. B.**, z domu W., c. K. i L.;

III. **orzec**, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie;

IV. **nakazać pobrać** od wnioskodawcy A. B. kwotę 332,96 zł (trzysta trzydzieści dwa złote 96/100) tytułem zwrotu wydatków pokrytych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa (...);

V. **nakazać pobrać** od uczestników postępowania S. B., W. B., B. B. kwoty po 44,32 zł (czterdzieści cztery złote 32/100) tytułem zwrotu wydatków pokrytych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa - (...)

Sygn. akt I Ns **424/18**

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 30 grudnia 2019 r.

Wnioskiem z dnia 16.08.2018 r. wnioskodawca A. B. domagała się stwierdzenia nabycia spadku po S. P. i L. P. na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia. W uzasadnieniu wskazała, że S. P. zmarły 13.05.1984 r. był jej ojczymem i nie posiadał własnych dzieci. Wnioskodawczyni wskazała, że jego spadkobiercami pozostają L. P. tj. jej matka i rodzeństwo S. P., z tym że jedyną znaną jej osobą z rodziny ojczyma była jego siostra, a zarazem teściowa wnioskodawczyni - J. B.. Podała też, że w skład spadku po S. P. nie wchodzi gospodarstwo rolne. Wnioskodawczyni podała również, iż jest jedyną spadkobierczynią po L. P., zmarłej 28.08.2008 r.

Postanowieniem z dnia 13.12.2018 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w trybie art. 510 § 2 k.p.c. B. B..

Zarządzeniem z dnia 10.05.2019 r. Sąd wezwał spadkobierców po S. P. poprzez ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń tut. Sądu, Urzędu Miasta i Gminy Z., a także umieszczone na stronie internetowej tut. Sądu i zamieszczone w prasie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca S. P. zmarł w dniu 13.05.1984 r. w Z., gdzie ostatnio stale zamieszkiwał.

(**dowód:** odpis skrócony aktu zgonu S. P. - k. 8)

Spadkodawca jeden raz zawierał związek małżeński, a w chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim z L. P., z domu S.. Z tego związku małżeńskiego nie mieli oni dzieci. S. P. nie miał żadnych dzieci, w tym także pozamałżeńskich, czy przysposobionych. Ojciec spadkodawcy P. P. (3) i matka spadkodawcy M. G. (...) zmarli przed nim. S. P. posiadał troje rodzeństwa - J. B., z domu P., która zmarła 06.01.2012 r. oraz K. i W.. J. B. miała trzech synów: S., W. i R.. R. zmarł przed nią - jedynym jego spadkobiercą jest małżonka B. B.. Nieustalone pozostaje, czy K. i W. pozostają przy życiu, czy też zmarły. Nie ustalono, czy pozostawiły po sobie dzieci. Nie jest możliwe ustalenie w Okręgowym Urzędzie S. C. w S., czy P. P. (3) i M. P., z domu G. posiadali dzieci. W oparciu o dane osobowe rodziców nie jest również możliwe ustalenie, czy w dokumentacji USC zachowały się odpisy akt stanu cywilnego dzieci P. P. (3) i M. P.. K. i W., z domu P. zostały wywiezione przymusowo, na tereny byłego Związku (...), w wyniku akcji (...). Wobec represji względem rodziny P. wszelka dokumentacja dotycząca tej rodziny "zaginęła". S. B. nie odnalazł w domu żadnych dokumentów pozwalających odnaleźć K. i W., czy dalszych krewnych. S. P. nie pozostawił po sobie testamentu. W skład spadku po nim nie wchodzi gospodarstwo rolne. Niniejsze postępowanie jest pierwszym postępowaniem w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po S. P.. Nie miało miejsca poświadczenie dziedziczenia po nim przed notariuszem.

(**dowód:** zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni A. B., przesłuchanie wnioskodawczyni A. B., zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania S. B., przesłuchanie uczestnika postępowania S. B., informacja z USC w S. z dnia 03.12.2019 r. - k. 86, odpis skrócony aktu zgonu J. B. - k. 28, odpis skrócony aktu zgonu L. P. - k. 9)

Spadkodawca L. P., z domu S., zmarła w dniu 28.08.2008 r. w Z., gdzie ostatnio stale zamieszkiwała.

(**dowód:** odpis skrócony aktu zgonu L. P. - k. 9)

L. P. w chwili śmierci była wdową. Ona dwa razy zawierała związek małżeński, za pierwszym razem z K. W.. Małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód. Z tego związku małżeńskiego L. P. miała jedno dziecko - A. B.. Po raz drugi L. P. wyszła za mąż za S. P.. Z tego związku małżeńskiego nie mieli oni dzieci. L. P. nie miał żadnych dzieci, w tym także pozamałżeńskich, czy przysposobionych. A. B. nie składała żadnych oświadczeń spadkowych po matce, ani przed Sądem, ani przed notariuszem. Nie zrzekała się dziedziczenia po matce i nie została uznana przez Sąd za niegodną dziedziczenia po niej. Niniejsze postępowanie jest pierwszym postępowaniem w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po L. P.. Nie miało miejsca poświadczenie dziedziczenia po niej przed notariuszem.

(**dowód:** zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni A. B., odpis skrócony aktu małżeństwa L. P. i S. P. - k. 10, odpis skrócony aktu małżeństwa A. B. i S. B. - k. 10)

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły dowody z dokumentów zalegających w aktach sprawy. Dowody z odpisów akt stanu cywilnego należą do kręgu dokumentów urzędowych, a zatem korzystają z domniemania autentyczności i prawdziwości tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 2 k.p.c.). Akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych (art. 3 Ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, tj. Dz.U. 2018, poz. 2224 ze zm.). W tym miejscu warto zwrócić uwagę na fakt, iż zasada wyłączności dowodowej tych aktów oznacza, że tylko na ich podstawie możliwa jest identyfikacja spadkobierców ustawowych w stosunku do spadkodawcy. Dokumenty urzędowe zostały sporządzone przez uprawnione organy, w granicach ich

kompetencji, w prawem przewidzianej formie. Pełnowartościowy dowód w sprawie stanowiło również zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni A. B. i uczestnika postępowania S. B. złożone w trybie art. 671 § 1 i § 2 k.p.c., które w powiązaniu z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym pozwoliło na ustalenie kręgu spadkobierców ustawowych po L. P. i S. P..

Sąd zważył, co następuje:

Niezbędną przesłanką dziedziczenia jest powołanie określonej osoby do spadku, które według polskiego prawa może wynikać z ustawy lub testamentu. Porządek dziedziczenia po S. P. kształtowany jest na podstawie przepisów ustawy, albowiem przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało, by pozostawił on po sobie testament. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku rola Sądu determinowana jest ustawowym nakazem działania z urzędu a rozstrzygnięcie zapada niezależnie od wniosków i stanowiska stron postępowania, lecz stosownie do wyników postępowania dowodowego oraz norm prawa materialnego mających zastosowanie w danym stanie faktycznym.

Z uwagi na fakt, że S. P. w chwili swojej śmierci pozostawał w związku małżeńskim z L. P., lecz małżeństwo to było bezdzietne, porządek dziedziczenia po nim regulują przepisy art. 932 § 1 i 2 k.c. oraz art. 933 § 3 k.c. Zgodnie z obowiązującą w prawie spadkowym zasadą, wynikającą z art. LI ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94 z późn. zm.), do spraw spadkowych stosuje się prawo obowiązujące w chwili śmierci spadkodawcy, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Tak więc w braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek, rodzice i rodzeństwo. Udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu bądź z rodzicami, bądź z rodzeństwem, bądź z rodzicami i rodzeństwem spadkodawcy, wynosi połowę spadku. Jeżeli do spadku powołani są obok małżonka tylko rodzice albo tylko rodzeństwo, dziedziczą oni w częściach równych to, co przypada łącznie dla rodziców i rodzeństwa.

W myśl art. 672 k.p.c. jeżeli zapewnienie nie było złożone albo jeżeli zapewnienie lub **inne dowody nie będą uznane przez sąd za wystarczające**, postanowienie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku może zapaść **dopiero po** wezwaniu spadkobierców przez ogłoszenie. Ogłoszenie umieszcza się w piśmie poczytnym na całym obszarze Państwa i podaje publicznie do wiadomości w ostatnim miejscu zwykłego pobytu spadkodawcy na tym obszarze, w sposób w miejscu tym przyjęty (art. 674 § 1 k.p.c.). Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia o wezwaniu spadkobierców **nikt nie zgłosił nabycia spadku** albo zgłaszający się nie udowodnił go na rozprawie, sąd wyda postanowienie stwierdzające nabycie spadku przez spadkobierców, **których prawa zostały ustalone** (art. 676 k.p.c.).

W zapewnieniu spadkowym uczestnik postępowania S. B. wskazał, że do kręgu spadkobierców po zmarłym S. P. zaliczać się mogą także jego siostry K. i W.. W toku postępowania Sąd mimo podjętych czynności nie zdołał zidentyfikować tych osób i w związku z tym ustalić, czy rzeczywiście ww. są siostrami S. P., a co najważniejsze nie mógł także ustalić, czy ww. pozostawały przy życiu w dacie otwarcia spadku po S. P., ewentualnie czy pozostawiły po sobie zstępnych.

Po dokonaniu niezbędnych ogłoszeń o toczącej się sprawie nie zgłosili się żadni inni spadkobiercy oprócz osób ustalonych w postępowaniu spadkowym. Uprawnionymi do nabycia spadku po S. P. pozostają więc: jego małżonka L. P. w udziale 1/2 części oraz jego siostra J. B., z domu P. w 1/2 części. Zgodnie z treścią wyżej powołanych przepisów, spadek przypada im w częściach równych, tj. po połowie.

Po przeprowadzeniu postępowania o stwierdzenie nabycia spadku Sąd wydaje postanowienie, w którym stwierdza jedynie stan prawny dotyczący dziedziczenia, który nastąpił w chwili śmierci spadkodawcy. Konsekwencją tego jest również to, że w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku jako spadkobierców wymienia się osoby, które żyły w dniu otwarcia spadku (śmierci spadkodawcy), choćby nie żyły już one w chwili wydania postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Osoby te nabyły bowiem spadek w chwili śmierci spadkodawcy.

Na marginesie, wspomnieć należy, że stwierdzenie nabycia spadku na rzecz spadkobierców, których prawa zostały wykazane, nie oznacza jednak definitywnego zamknięcia drogi do nabycia spadku przez nieznanych spadkobierców.

Jeśli dowiedzą się oni o wydaniu postanowienia w niniejszej sprawie po jego uprawomocnieniu się mogą wszcząć postępowanie o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku w trybie art. 679 k.p.c.

Drugi ze spadkodawców objętych wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku - L. P., w chwili swojej śmierci pozostawała wdową. Pozostawiła ona jednak po sobie jedyne dziecko - wnioskodawczynię A. B. i to ona, w myśl przepisu art. 931 § 1 k.p.c. dochodzi do dziedziczenia po swojej matce. A. B. nabywa spadek po L. P. w całości. Zgodnie bowiem z ww. przepisem w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. W ciągu sześciu miesięcy od daty otwarcia spadku wnioskodawczyni nie składała oświadczeń o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku po matce. Nie zawierała z nią umowy o zrzeczenie się dziedziczenia po niej i nie została uznana przez sąd za niegodną dziedziczenia po L. P..

Podstawę orzeczenia o kosztach postępowania stanowił przepis art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Zasadą w postępowaniu nieprocesowym jest, iż każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, co oznacza, że obciążają go koszty tej czynności, której sam dokonał, jak i czynności podjętej w jego interesie, także przez sąd, na jego wniosek lub z urzędu. Zasada ujęta w art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna wtedy, gdy uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub - mimo braku tej równości - ich interesy są wspólne. Dlatego ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika. W przedmiotowej sprawie interesy uczestników postępowania pozostawały niesprzeczne, zaś wnioskodawczyni poniosła opłatę sądową od wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po S. i L. P. oraz opłaty za wpis do rejestru spadkowego po ww. Pozostaje więc ona przy poniesionych przez siebie opłatach, do których zwrotu w żadnej części nie pozostają zobowiązani uczestnicy postępowania.

Koszty ogłoszeń w prasie o poszukiwaniu spadkobierców S. P. ukształtowały się na poziomie **865,92 zł**. Sąd wziął pod uwagę wysokość udziałów spadkowych przypadających w spadku po S. P.. Skoro spadek po nim objęła jego małżonka - L. P. w 1/2 części, a jedynym spadkobiercą po niej pozostaje wnioskodawczyni A. B., to połowę wartości tej kwoty tj. 432,96 zł winna pokryć wnioskodawczyni. Uiszczyła ona jedynie zaliczkę na poczet tego rodzaju wydatków w kwocie 100,00 zł, więc pozostaje zobowiązana do dopłaty brakującej części wydatków w wysokości 332,96 zł. Kwota ta została pokryta tymczasowo ze środków Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego (...)i kwotę tę w myśl art. 113 ust. 1 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. 2019, poz. 785) w zw. z art. 520 § 1 k.p.c. należało pobrać od wnioskodawczyni, o czym orzeczono jak w pkt IV postanowienia. Drugą część spadku po S. P. objęła J. B.. Do kręgu spadkobierców po niej należą: S. B. i W. B.. Otwarcia spadku po J. B. nie dożył trzeci jej syn R. B., zaś w kręgu spadkobierców ustawowych po nim znajduje się jego małżonka B. B.. Do pokrycia drugiej połowy wydatków na poczet ogłoszeń w prasie zobowiązani pozostają więc w częściach równych S. B., W. B. i B. B.. Każdy z nich uiszczył już zaliczkę na poczet ogłoszeń w prasie w wysokości po 100,00 zł do pokrycia pozostaje więc kwota 132,96 zł wydatkowana tymczasowo ze środków Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego(...) Kwoty po 44,32 zł Sąd w myśl art. 113 ust. 1 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. 2019, poz. 785) w zw. z art. 520 § 1 k.p.c. nakazał pobrać od ww. uczestników postępowania, o czym orzeczono jak w pkt V postanowienia.